

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

60-1

100 Státní archeologický ústav 100 let moderní archeologie v českých zemích

BRNO 2019

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 60
Volume 60

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Lumír Poláček

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Rudolf Procházka, Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Zdeňka Pavková, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Šimon Ungerman

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce

Mušov, „Na pískách“. Fragment lučkovité spony s pravoúhlou destičkou
a knoflíky (obr. 3, str. 146).

Cover Photography

Mušov, “Na pískách”. Fragment of the square-headed bow brooch decorated
with knobs (Fig. 3, Pg. 146).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2019
Náklad 400 ks

Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2019 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

prostoru byly prozkoumány ojedinělé sídlištní objekty zastoupené jedním výkopem polozemnice (obj. 306) a jedním výkopem neurčité funkce (obj. 871). Exkavace laténské polozemnice byla započata již na konci sezóny 2017. Výkop měl obdélný půdorys s kůlovými jamkami umístěnými ve středu kratších stěn tvořící tak podélnou hlavní osu sedlové střechy. Stěny byly pravidelné se strmým sklonem navazujícím na rovnou podlahu. Svrchní část výkopu byla částečně zahloubena do kulturní vrstvy (č. 1363) zachycené v prostoru zkoumané plochy. Chata byla orientována delšími stěnami ve směru V–Z s rozměry 3 × 5,5 m s maximální hloubkou dosahující 0,36 metru. Severní část se nacházela v superpozici se sídlištními objekty (obj. 586, 653) z období slezské fáze kultury lužických popelnicových polí.

Ve vzdálenosti zhruba osmi metrů severovýchodním směrem od objektu č. 306, byl prozkoumán jeden objekt neurčité funkce (obj. 871) rozpoznatelný rovněž v úrovni kulturní vrstvy (č. 1363). Tmavě hnědá výplň výkopu obsahovala ojedinělé fragmenty laténské keramiky, mazanice a kostí. Z obou zkoumaných objektů byly během exkavace odebrány vzorky na environmentální analýzy.

Vít Hadrava

Literatura

Hadrava, V. 2018: Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov). *Přehled výzkumů 59(1)*, 135–136, 175–176, 194–195.

Kalábek, M. 2018: Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov). *Přehled výzkumů 59(1)*, 136, 152–153, 195–196.

Vrána, J. 2018: Přerov (k. ú. Dluhonice, okr. Přerov). *Přehled výzkumů 59(1)*, 135, 152, 175.

Resumé

Přerov (Kat. Předmostí, Bez. Přerov), Malé Předmostí 7. La Tène culture. Siedlung. Rettungsgrabung.

PŘEROV (K. Ú. PŘEDMOSTÍ, OKR. PŘEROV)

„Široký“. Platěnická kultura. Doba laténská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JSTK (X:Y) – 1136897.411:536130.934, 1136711.734:535956.116, 1136917.283:535983.981.

V březnu až listopadu 2018 pokračovali pracovníci Archeologického centra Olomouc v záchranném výzkumu na stavbě trase dálnice D1 – 0136. Na lokalitě „Široký“ označené pracovně jako Předmostí 5 bylo zjištěno osídlení z neolitu (LnK), eneolitu (lengyelská kultura, KZP), doby halštatské (platěnická kultura), laténu a raného středověku. Na ploše cca 1 ha bylo prozkoumáno 454 sídlištních objektů a 15 hrobů z různých období. Lokalita se nachází na pravobřežní terase řeky Bečvy v nadmořské výšce 223–224 m. Ze západu a jihu ji ohraničují polní cesty a zahrádkářská kolonie, ze severu pak silnice z Předmostí do Rokytnice nad Bečvou.

Výzkum navázal na sezónu 2017 (Kalábek 2018, 197). Halštatskému období můžeme přiřadit většinu zkoumaných zásobnic. Na dně objektu 817 byl zachycen celý skelet zvířete (srnec?). Z lokality pochází i jednotlivé objekty datované do laténu.

Marek Kalábek

Literatura

Kalábek, M. 2018: Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů 59(1)*, 197.

Resumé

Přerov (Kat. Předmostí, Bez. Olomouc), „Široký“. Platěnice Kultur. Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

PŘEROV (K. Ú. PŘEDMOSTÍ, OKR. PŘEROV)

„Malé Předmostí“. Záchranný výzkum. Sídliště. Platěnická kultura.

V období března až prosince 2018 probíhala druhá etapa záchranného archeologického výzkumu v trati „Malé Předmostí 7“, zapříčiněného stavbou komunikace D1 – 0136. Předmětná lokalita se nachází na pravobřežní terase řeky Bečvy, situované na západním okraji města Přerova v nadmořské výšce 224–225 m. Výzkumné práce v trati „Malé Předmostí 7“, v roce 2018 navázaly na předchozí záchranné práce započaté již v sezóně 2017 (Hadrava 2018, 135–136, 194–195).

V sezóně 2018 bylo prozkoumáno celkem 477 sídlištních objektů, které podávají doklad o osídlení této polykulturní lokality v období neolitu – kultura s lineární keramikou, kultura moravskou malovanou keramikou, doby bronzové – lužická a slezská kultura, halštatu – platěnická kultura, laténu a raném středověku. Halštatské sídlištní objekty se prozatím nejvíce

koncentrují v západní části zkoumané plochy v místě, kde trať „Malé Předmostí“ navazuje na trať „Široký“ (Kalábek 2018, 195–196). Mezi zkoumanými objekty platěnické kultury lze typologicky odlišit hliníky, zásobní jámy nebo jámy neurčité funkce. Z většiny zkoumaných jam byl získán bohatý inventář nálezů, zastoupený zejména početnou kolekcí keramiky, obsahující ojediněle i červeně malované fragmenty.

Mezi zajímavé nálezné situace zachycené v trati „Malé Předmostí 7“ patří výzkum halštatského hliníku (obj. 645) odkrytého v západní části lokality. V blízkosti této stavební jámy byly zachyceny pozůstatky dvou staveb nadzemní kůlové konstrukce (struktura 002, 003). Domy měly v půdorysu přibližně obdélný tvar se shodnou orientací ve směru SV-JZ. Během exkavace obou struktur nebyl z výplně sloupových jam získán žádný chronologicky citlivý materiál, který by potvrdil možnou časovou spojitost obou struktur se zkoumanou stavební jámou. Ze všech zkoumaných struktur byly během exkavace odebrány vzorky na environmentální analýzy, které nám snad v budoucnu řeknou více o osídlení této polohy v době železné.

Vít Hadrava

Literatura

Hadrava, V. 2018: Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 59(1), 135–136, 175–176, 194–195.

Kalábek, M. 2018: Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 59(1), 195–196.

Resumé

Přerov (Předmostí Cadastre, Přerov District), “Malé Předmostí”. Platěnice culture. Settlement. Rescue research.

SLATINICE (K. Ú. SLATINICE NA HANÉ, OKR. OLOMOUC)

„Trávníky“, parcela č. 615/137, 615/138 a 615/139. Střední doba laténská (LT B2/C1), pozdní doba laténská (LT D1). Sídliště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 12. března až 23. května 2018 byl proveden záchranný archeologický výzkum při stavbě „Odebrání ornice a zpevnění podkladu pro přístupovou cestu k pozemkům, k. ú. Slatinice na Hané, okr. Olomouc“. Na dotčené ploše o výměře téměř 2.000 m², situované východně stávající průmyslové zóny v poloze „Trávníky“ (ZM ČR 1:10000, list 24-22-22, 337:285,

338:285, 338:287, 341:287, 341:291, 337:291, 337:296, 337:295, 337:287), bylo odkryto a zdokumentováno celkem 21 objektů, které významně rozšiřují naše dosavadní poznatky o protohistorickém osídlení místa.

10 sídlištních objektů, z nichž dva lze bezpečně interpretovat jako částečně zahloubené chaty s vnitřní kůlovou konstrukcí, náleží době laténské (obr. 6). Vyjma obj. 507/2018, který poskytl reprezentativní soubor středolaténské keramiky středomoravské proveniencí s charakteristickými „pásky vtisknutých obrácených C“, je můžeme blíže řadit do období LT D1. Upozornit zde musíme na přítomnost 2 ks pozdně laténské malované keramiky (k moravským lokalitám s výskytem této specifické keramiky např. Čižmář 2003, obr. 21; k typologii nejnověji Ženožičková 2017), dále na 2 ks keramiky s výraznou příměsí větších zrn muskovitu (geograficky řazené do oblasti jihozápadní Moravy, např. Meduna 1980, 108; Hlava 1997, 339 nebo do oblasti Českomoravské vrchoviny, např. Čižmář 2003, 58) a v neposlední řadě také na okraj soudkovité nádoby s výrazně odsazeným hrdlem vykazující tak profilaci obvyklou v prostoru středních a východních Čech (cf. Waldhauser 1992, 341, Taf. 1: 7). Z nekeramických nálezů v této souvislosti uveďme především dva zlomky náramků z modrého skla zdobených bílými a žlutými klikatkami.

Pavel Fojtík

Literatura

Čižmář, M. 2003: *Laténské sídliště v Bořitově*. Pravěk, Supplementum 10. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.

Hlava, M. 1997: *Využití tuhy v době laténské na Moravě*. Rkp. diplomové práce. Uloženo: knihovna Ústavu archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

Meduna, J. 1980: *Die latènezeitlichen Siedlungen in Mähren*. Praha: Academia.

Waldhauser, J. 1992: Keltische Distributionssysteme von Graphittonkeramik und die Ausbeutung der Graphitlagerstätten während der fortgeschrittenen Latènezeit. *Archäologisches Korrespondenzblatt* 22(3), 377–392.

Ženožičková, I. 2017: Late La Tène painted pottery decoration from the oppidum of Staré Hradisko. In: J. Kysela, A. Danielisová, J. Militký (eds.): *Stories that made the Iron Age. Studies in Iron Age archaeology dedicated to Natalie Venclová*. Prague: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 223–241.